

Izhaja ob 4. jutraj.

Stane mesečno Din 55 —; za inozemstvo Din 40 — neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo

Ljubljana, Knafova ulica šte. 5/L.
Telefon šte. 72, ponoči tud: šte. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54 — Telefon št. 95.

Inzeratni oddetek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4 — Telefon št. 99.

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem čez. zavodu: Ljubljana št. 11.843 — Praha št. 78.186. Wien, Nr. 105.242.

Ljubljana, 5. maja.

Carigrski patrijarh je sklical predstavitelje pravoslavne cerkve na vesoljni cerkveni zbor, ki se bo vršil na gorji Atoški in bo imel svoje prvo zborovanje na letošnje pravoslavne binkosti.

V pismu, s katerim patrijarh sklicuje cerkveni zbor, ki se je napovedoval že tako dolgo, razvija tudi program zadev, o katerih bo imel zborovati in sklepati. Te točke so: 1.) splošne zadeve, 2.) dogmatska vprašanja, 3.) administrativna vprašanja, 4.) liturgični problemi, 5.) vprašanja, tičoč se duhovniške discipline, 6.) vprašanje koledarja in 7.) razna vprašanja.

Za koncil na Atosu se vršijo velike priprave v pravoslavni cerkvi. Vrhovno se posvetovanja visoke duhovščine, oziroma strokovnjakov za posamezne probleme, ki pridejo na razgovor in v odločitve. Vrhovila se bo še ena preliminarna konferenca zastopnikov vseh pravoslavne cerkve, da se na njej v glavnih obrisih pretresejo vsa vprašanja, tako da bi bilo delo vesoljnega cerkvenega zbora čim uspešnejše. Tudi pri nas se že vršijo v Sremskih Karlovcih posvetovanja strokovnjakov za posamezne zadeve in ti strokovnjaki bodo nato predložili svoje elaborate vsebini arhijerejskemu saboru, ki se sestane v Sremskih Karlovcih drugo nedeljo po pravoslavni Veliki noči.

Izmed zadev, ki jih bo obravnaval vesoljni cerkveni zbor pravoslavne cerkve, imajo za nas interes seveda le one točke, katerih razrešitev ima pomen ne le za versko, marveč tudi za civilno življenje. Sem spada n. pr. četrta točka delovnega programa koncila, pri kateri bo šlo za ureditev števila zapovedanih praznikov in pa števila postnih dni; namen je, da bi se njih število skrajšalo. Število praznikov pri pravoslavni se smatra za preveliko. Nekaj je bilo prav tako pri katolikih, a se je pozneje v osemnajstem stoletju stvar reformirala s tem, da se je zelo mnogo praznikov odpravilo. Slične reforme pravoslavni še niso izvedli, a bi bila gotovo umestna.

Se važnejša je točka o nameravanem izenačenju koledarja, ki se nahaja v programu. Ta problem je za nas eden najaktualnejših. Pred štirimi leti je bila zadeva že toliko dozorela, da je bil arhijerejski sabor že na tem, da bi bil izvedel izenačenje pravoslavne koledarja z gregorijanskim. Ali potem se je večina odločila, da izvedbo izenačenja odloži, dokler ga ne izvedejo vse pravoslavne cerkve hkrati, tako da ne nastane razlike med njimi. Ta moment nastopa sedaj in sedaj se, upajmo, stvar vendarle ne bo več zavlekla. Pridomniti pa je, da so nekatere pravoslavne cerkve koledar že izenačile in da razlika faktično že obstaja, ne glede na to, da je politično zapadni koledar uveden že povsod.

Ni menda treba naglašati, kako nujno nam je potrebno izenačenje koledarja pri nas, kjer imamo skupaj razne konfesije. Osebito je važno izenačenje v mešanih pokrajinah, kakor so Vojvodina, Bosna, Srem itd.; prav tako dela neizenačeni koledar sitnosti in težave pri skupnih državnih poslih, v Narodni skupščini, pri vojaštvu, v šolah itd. Z izenačenjem koledarja si je misliti seveda tudi izenačenje glavnih praznikov, osebito Velike noči in od nje odvisnih drugih prazniških dni, ki tako močno posegajo v vsakdanje življenje.

Zeleti je tedaj, da bi atoški koncil končal svoje delo složno in uspešno.

Seje skupščinskih klubov

Protesti in interpelacije SDS

Beograd, 5. maja p. Danes popoldne je imel svojo sejo poslanski klub samostojne demokratske stranke. Na tej seji so razpravljali o aktualnih političnih dogodkih. Sklenilo se je, da SDS protestira v parlamentu, da vlada ni podala svoje deklaracije, v kateri bi označila svojo politiko in svoj program. Sam demokratski klub smatra, da je tako delanje neparlamentarno. Dr. Dušan Popović stavi vladi vprašanje, zakaj se ne razpišejo občinske volitve v Vojvodini in kdaj se bodo razpisale. Poslanec Večeslav Vilder poda interpelacijo povodom odkritih afer dr. Mačka in tovarišev in radi aferi pri Standard Oil Company, kakor tudi radi najnovejših odkritih afer. Dr. Hinko Krizman poda interpelacijo o načinu fakultativnega odkupa zemljišč ter reviziji agrarne reforme. Poslanec samostojne demokratske stranke glasujejo proti trgovinski pogodbi z Avstrijo, kot škodljiva za interese naše države. Kot govornik je v imenu kluba SDS določen dr. Privko.

Odgoditev proslave Pašičeve 80letnice

Beograd, 5. maja. p. Izvrševalni odbor za proslavo Pašičeve 80letnice je nocoj izdal komuniké, v katerem pravi, da se v dogovoru s Pašičem njegova proslava 80letnice, ki je bila določena na 22. maj, odgodi na 22. junij z neizpremenjenim rasporedom.

Pašičeva zmaga, Jovanovićev poraz

Na včerajšnji seji radikalnega kluba je bil Nikola Pašić soglasno izvoljen za predsednika kluba. — Klub je molče odobril njegovo konstatcijo o izključitvi Jovanovića iz stranke. — Lj. Jovanović je sam vršel puško v koruzo. — Deprimiranost pri klerikalcih, ker so izgubili svojo najjačjo oporo.

Beograd, 5. maja. p. Današnja seja radikalnega kluba so politični krogi pričakovali z veliko napetostjo, ker se je znalo, da bo njen potek in izid v sedanjih političnih situaciji odločilnega pomena. Po akciji g. Pašića v zadnjih dneh je bilo več kot gotovo, da je on že zopet absolutni gospodar situacije v NRS, vendar pa do včeraj ni bilo še pojasnjeno s kako protiakcijo bodo nastopili na klubiški seji pristaši g. Jovanovića. ki so trdovratno oznanjali neustrašeno borbenost. Sinoči pa je Ljuba Jovanović izročil javnosti svoj protest, ki ga je poslal radikalnemu klubu radi izključitve po širšem glavnem odboru iz stranke. Tedaj šele se je videlo, da je Ljuba Jovanović že sam kapituliral in se udal usodi, ki je morda še bolj bridka kot usoda rajnega Stojana Protića. V svojem protestu se je omejil samo na formalno stran zagovora glede njegove izključitve. Politični krogi so pričakovali energični nastop Lj. Jovanovića, predvsem pa, da bo objavil material, s katerim je stalno grozil. On pa je izjavil, da ne pride v klub, dokler ne dobi od njega zaodšene. Popoln umik na zadnjo obrambno črto v času, ko bi bilo treba ofenzivno nastopiti, je napravil na politično javnost skrajno slab utis, od njega pa je odbil še ono malo radikalov, ki so mu mislili slediti. Človek, ki vrže puško v koruzo, nima pristašev. Čudno zato ni, da so bili Jovanovičevi prijatelji na današnji seji Narodne skupščine tako pasivni in potrti in so le izjavljali, da čakajo na ugoden trenutek za obracun s Pašičem. Kapitulacija Ljube Jovanovića pa je vplivala depimirajoče tudi na vse one neradikale, ki so že več let zidali svojo politično bodočnost na značne gradove Ljube Jovanovića. Zlasti se je to poznalo klerikalcem, ki so s padcem in porazom Ljube Jovanovića doživeli jako hudo udarec.

Vlada še vedno nesigurna

Navzlic optimizmu predsednika Uzunovića nova vlada RR še ni stabilizirana. — Veliko nezadovoljstvo z Radićem radi celjskega shoda. — Volitve edini izhod.

Beograd, 5. maja. p. Famosni 5. maj, ki je bil določen za sestanek Narodne skupščine in je bil nade g. Uzunovića, je za vlado srečno prošel, ker danes ni bilo nobenega glasovanja o zaupanju vladi. Po več kot enomesečnem odmoru v katerem času smo imeli tri vladne krize in štiri vlade, se je Narodna skupščina danes sestala na ponovno parlamentarno delo. V času odmora pa se je situacija temeljito spremenila ter je še vedno odprto veliko vprašanje, ali bo mogla Narodna skupščina res delati normalno, ker še ni jasno ali ima današnja vlada parlamentarno večino in li je ta večina sigurna. Radikali postajajo zopet nezadovoljni z radićevci in zlasti niso zadovoljni z Radićevimi izjavami. Posebno Radićev govor v Celju je izvalil ponovno nezaupanje. Radikali mu grobo zamero, ker je pozival Slovence, naj se združijo s Hrvati k skupni borbi proti Srbom. Mnenja so, da bo Radić za gonjo proti Beogradu nadaljeval akcijo še v Bosni in Dalmaciji. Radi vsega tega smatrajo radikali, da so izgledi za delovanje sedanjih koalicijskih minimalni in ponovno povdarjajo, da so volitve edini izhod iz situacije.

Spor med Maksimovićem in Pašičem

Beograd, 5. maja. Potem, ko se je g. Pašić sporazumel z g. Uzunovićem ter poboril z dr. Ninčićem in dr. Srčićem, je še vedno ostalo odprto vprašanje spora med njim in Božo Maksimovićem, ministrom notranjih del. Po informacijah našega dopisnika je položaj Bože Maksimovića v radikalnem klubu zelo dober, ter se z gotovostjo lahko reče, da je Boža Maksimović eden od poslancev, ki imajo največje število simpatizerjev v klubu. Trdi se, ako bi v radikalnem klubu prišlo do razprave radi izključitve Bože Maksimovića da bi tedaj prišlo do burnih scen. Tudi bi sami pašičevci nujno svetovali Pašiču, naj ne vodi boja proti Maksimoviću do ekstreme in naj se tudi z njim pobota. Radikali trdijo, da so Pašiču že predložili opasnost takega koraka in da so mu naglasili, da je Boža Maksimović kot resortni minister pokazal nedvomne rezultate ter da je poleg Ninčića, Srčića in Uzunovića gospodar situacije v radikalnem klubu ter da ima veliko zaslonbo tudi drugih faktorjev izven parlamenta. Zatrjuje se tudi, da je prišlo do spora med Maksimovićem in Pašičem samo radi intrig iz okolice Krsie Miletića, ker bi se ona rada iznebila onasnega rivala.

Zbližanje med Mosko in Vatikanom

Rim, 5. maja s. Jezuitski pater D' Herbizny, ki se je vrnil s svojega potovanja po Rusiji, kjer je sondiral teren radi zopetnega zblizanja med Mosko in Vatikanom, je staval Vatikanu predlog glede razmejitve škofij v Rusiji na podlagi svojih stikov s sovjetskimi oblašmi. Dasi sovjetsko poslanstvo v Rimu odklanja listom kakršnokoli izjavo o pogajanjih med Mosko in Vatikanom, vendar ne izključuje prizadevanja za sporazum Sovjetski vladi se je po krivici očitalo, da namerava preganjati katoliško cerkev. Sovjetski režim je oficijelno ateističen, vsled česar smatra verske zveze za običajna društva, v katerih notranje zadeve se ne sme vmešavati. Sovjetska vlada vsled tega ne bo delala novih ureditev cerkvenih organizacij v Rusiji nobenih težav.

Špansko-nemška trgovinska pogodba

Madrid, 5. maj. b. Nemška delegacija pod vodstvom državnega tajnika Hagedorn je prišla s špansko delegacijo v načelu do sporazuma glede trgovinske pogodbe.

Drugi dan splošne stavke v Angliji

Vlada sporoča potom svojega lista, da o duhu sporazuma ne more biti več govora in da se mora kriza rešiti z njeno zmago.

London, 5. maja s. Tekom današnjega dne se je na glavnih progah bistveno povečal železniški promet. Tudi na podzemskih železnicah je več prometa. Med drugim vozijo tudi ševilni priključni vlaki k parnikom, ki vozijo na kontinent. Dovož živil in posebno preskrba z mlekom je zadovoljiva. Pri vladnem listu »British Gazette«, ki ga tiskajo v tiskarni »Morningpost«, delajo prostovoljci in državni nameščenci. Dosej še ni nikakega poročila o nemirih. Številne organizacije so dale vladi na razpolago svoje pisarne, tehnična sredstva ter organizacijo. Naval prostovoljcev, ki se javljajo za delo, je stalen. Davi so bile vse ceste in hodniki polni ljudi, ki so peš hiteli v urade. V Newcastleu je začelo snoči prebivalstvo groziti tako, da so šoferji omnibusov zapustili svoje vozove. En torpedni rušilec in 1 podmornica sta se zasedrila v bližini Newcastlea. Poštni promet oskrbujejo letala.

Davi je izšla prva številka »British Gazette«, ki je tiskana pod zaščito in s sodelovanjem vlade. Vlada se je obvezala, da prevzame vse stroške. V prvi številki tega lista, ki obsega dve strani in ki je izšla v 70.000 izvodih, naglašava vlada, da je treba zlato industrijo samo po sebi postaviti na gospodarsko podlagi. Nadaljevanje izplačevanja subvencij bi samo prisililo Nemčijo in druge države, da bi storile isto in s tem povzročile nadaljnje obubožanje Evrope. S proglasitvijo splošne stavke se je položaj popolnoma izpremenil. O duhu sporazuma ne more biti več govora. Konf. kt je mogoče in se sme rešiti samo z odločno in brezdvomno zmago parlamenta in vlade, ki je odločena, da si to zmago zaglasi. Potem razlaga vlada morebitne posledice, ki bi jih imel njen poraz in nevarnost, ki bi nastala za blagor Anglije za dobo več let, če bi vlada ne dosegla zmage.

Londonška borza bo, kakor se čuje, v četrtek zatvorjena. V Westendu je bilo snoči zaprtih osem gledališč. Kakor domnevajo, znaša dosedanja produkcijska izguba vsled stavke približno dve milijardi francoskih frankov.

V spodnji zbornici je potrdil državni tajnik za notranje zadeve Johnson Hick izredne ukrepe, izjavil pa je, da je izdal nalog,

naj se v bodoče vsa elektrika uporablja izključno le za železniški promet in ostale življenjsko-važne obrate. Položaj na železnicah se je izboljšal. V električni centrali v Londonu delajo na obdobjevih vreden na dan mornarji in prostovoljci delci.

Minister je tudi predlagal, naj se pomnoži varnostne straže in najamejo novi prostovoljci. Z ozirom na nevarnost je dal policiji nalog, naj ne dovoli nikakih večernih demonstracij sredi Londona. Končno je svaril, naj prebivalstvo ne veruje alarmantnim vestem o spopadih in prošil, naj ohrani mirno kri.

London, 5. maja k. Liberalni lord Buckmaster je izjavil, da svoj Anglija pred namernim izvajanjem transke moči, kateri se mora upreti. Vsakdo, kdor vidi pravilno postopanje vlade, mora uvideti potrebo, da je treba vlado podpirati.

London, 5. maja b. Posadka neke angleške ladje v genovski luki se ne ozira na poziv k splošni stavki in vrši svojo službo dalje. Tudi v pisarnah skoraj vseh angleških brodarskih družb v Newyorku izjavljajo, da vozijo parniki dalje po voznem redu.

Kakor pišejo listi, odpade stavkuločim na plačah približno po pet in angleški produkt ciji po trinajst milijonov funtov na dan.

London, 5. maja f. Predsednik britanske delavske stranke Robert Williams je izročil zastopnikom inozemskega socialističnega tiska sledečo poslanico:

Naša prva dolžnost je bila poziv na britanske delavce, da podpirajo rudarje v njihovem boju. Splošni britanski pokret je pokazal to solidarnost na način, ki ga zgodovina doslej še ne pozna. Zda moremo apelirati tudi na internacionalno solidarnost. Vsaka pomoč, ki nam pride od evropskih in posebno od nemških delavcev, nam bo dokaz, da vodimo pravičen boj za človeški napredek.

London, 5. maja f. Člani liberalne parlamentarne frakcije so sklenili na seji, ki ji je predsedoval Lloyd Georgr, da bodo podpirali vlado pri vzdrževanju življenjsko pomembnih obratov. Zborovanje pa je povzročilo ostri kritiki vladno obnašanje pri pogajanjih.

Pariško časopisje o dogodkih na Angleškem

Listi poročajo o nemirih in sabotaži v Londonu. — Francoski delavski sindikati izrekajo simpatije angleškim delavcem.

Pariz, 5. maja o. Pariška izdaja »Daily Maila« pravi, da je prišlo v Londonu do hudih izredov med policijo in stavkuločimi delavci. Pri izhodu galerije Blackwall so stavkuloči ustavili nekaj avtomobilov, ki so prihajali iz Londona. Posredovala je policija, ter oddala več strelom ved demonstrantov. Končno se je morala umakniti premoč množice. Bilo je mnogo ranjenih in nekaj mrtvih. Šoferje, ki niso hoteli za nobeno ceno zapustiti voz, so prepepli »Petit Parisien« poroča iz Londona, da so delavci v Eastendu napadli policijske oddelke. Številni redarji so bili ranjeni in prenešeni v bolnice. »Petit Parisien« pripominja, da so angleški srednji stanovi odločno na strani vlade in proti revolucionarnemu ljudskemu pokretu. »L' Avenir« želi Baldwinovi vladi uspeha. »Echo de Paris« veruje v zmago ustavne vlade. »Action Française« pravi, da čaka Anglijo doba težkih let, ako ne bo znala brezobzirno udostiti akcije laburistov. »Figaro« naglašava, da sta vsled splošne stav-

ke blagostanje Anglije in prestiž Trade Uniona v nevarnosti.

Danes dopoldne so se sestali pri splošni delavski zvezi zastopniki francoskih rudarskih in železničarskih sindikatov ter pristaniški in pomorski delavci. Izrekli so simpatije angleškim tovaršem ter pozvali delavce, naj se uprejo vsakemu manevru, ki bi utegnil škodovati pokretu angleških delavcev. Zveza pristaniških delavcev je objavila proglas, v katerem poziva pomorske delavce, naj ne izvršijo nobenega dela na angleških ladjah. Niti en kilogram premoga se ne sme naložiti za Anglijo.

Pariz, 5. maja s. V Boulogneu je potniški promet z Anglijo od včeraj dalje skoraj ustavljen. V Anglijo so odplule štiri angleške tovorne ladje, ki so vzele s seboj samo živila. 200 železniških vagonov novega krompirja iz Španije je bilo deklariranih kot luksuzno blago, ustavljenih in bodo takoj uničeni.

Italija se pripravlja na novo vojno.

Ogromni izdatki za oboroževanje in za nabavo najmodernejšega vojnega materiala.

Rim, 5. maja o. Na današnji seji poslanske zbornice je bil odoben proračun notranje ministrstva. Poslanec Galleazzi je v svojem govoru naglašal, da tvorijo najvažnejše vprašanje, ki ga mora vlada čimpreje rešiti. problem moderne oborožitve, italijanskega topništva. Priporočal je, naj se zviša postavka za trdnjavska dela. Kar se tiče vojske vzroje šli odrasle mladine je dejal, da se mora predvojaška vzgoja poveriti izključno le milici, ker sportna društva niso v stanu pravilno izpolniti te naloge. Ravnotako naj bi se učni programi na srednjih šolah primerno spopolnili, da bi se dijaki pripravili na vojaško kariero.

Potem je povzel besedo poslanec Greco. Rekel je, da morajo Italijani vsak trenutek računati za vojno, zlasti ako se pomislijo na oboroževanje v Ameriki, Rusiji, Angliji in Franciji. Nespomeno bi bilo zanikati možnost nove vojne, ki nikakor ni daleč. To domnevo potrjuje vrvenje na Balkanu, ki ga je povzročila st. germanska mirovna pogodba, pa tudi vojaške priprave sovjetske Rusije in egoistični gospodarski monopol, ki se ga krčevito drže nekatere države-zmagovalke. V teh okoliščinah ne preostaja Italiji nič drugega, kot da se pripravi za vsak slučaj. Zato se mora Italijanska vojska opremiti z najmodernejšimi tehničnimi sredstvi, ki bodo dvigala njeno napadno sposobnost na najvišjo stopnjo.

Državni podtajnik za vojsko general Cavallero je izjavil, da znaša proračun za vojsko 2.425 milijonov lir. Ta postavka se bo najbrže še nekoliko zvišala, ko se zaključijo razprava o potrebnih mornarice in

zrakoplovstva. Letos je fašistovska milica otvorila 1330 tečajev za vojaško pripravo šoli odrasle mladine. Predvideva se, da bo število onih mladenčev, ki posejajo te tečaje, poskočilo na 100.000.

Po odobritvi proračuna vojnega ministrstva je ministrski predsednik Mussolini pred ložni načrt zakona za zgradbo in nakup poslopj za Italijanske šole v inozemstvu.

Seja zbornice se je zaključila ob 19.

Ponovna demisija Skrzynskega

Varšava, 5. maja d. Včeraj so se vršili zadnji poskusi za razširjenje vladne koalicije. Finančni minister Zdzichowski je v svojem sanacijskem programu upošteval več zahtev socialnih demokratov, med njimi tudi emisijo drobiža v znesku 80 milijonov zlotov. Tudi se je omogočil zopetni vstop maršala Piłsudskega v aktivno vojsko kot šef generalnega štaba, ki so ga zahtevali zlasti socialisti in druge levičarske stranke. Sejmski maršal Rataj je imel že včeraj dopolne razgovore z zastopniki posameznih strank. V političnih krogih trdijo, da prihajajo kot nasledniki Skrzynskega v pošto predsednika krščansko-socialne stranke Hadzinski, poslanec in bivši predsednik vlade Witos in sejmski maršal Rataj.

Varšava, 5. maja s. Na dopoldanski seji ministrskega sveta je bila končnovaljavno sklenjena ostavka celokupne vlade, ki jo je popoldne ministrski predsednik grof Skrzynski izročil predsedniku republike. Pred sedem k je demisijo sprejel.

Naši kraji in ljudje

Bitoljski Slovenci

Ako potujemo po Južni Srbiji, ne najdemo večjega kraja, kjer bi ne želeli tudi naši slovenski rojaki. So to uradniki, častniki, trgovci, obrtniki, pa tudi boljši delavci. Mnogi izmed njih so si tu ustvarili tudi svoje rodbinsko ognjišče. Povsem naravno je, da žive rojaki med seboj v tesnih prijateljskih stikih in se često shajajo v prijetni družbi na prijateljske sestanke in pomenke. Vez, ki jih navadno najtesneje drži, je slovenska pesem. Na teh sestankih se razlega slovenska pesem in vzbuja v srcih rojakov spomin na daji-

sestanejo v kakem lokalu in zapoje, jim z užitkom prisluškujejo Bitoljčani, ki niso navajeni na tako ubrano petje. Kadar pa hočejo biti sami med seboj in se zabavati prav po domače, se napotijo visoko nad mesto v »Kulo« inž. Skobernetu pod Peristerom in takrat se razlega daleč naokrog navdušena slovenska pesem, da odmevajo Perister, bitoljski minareti in v daljavi Kajmakčalan.

Današnji »Djurđev danak«

Po astronomskem nastopu spomladi, po kresu, ko se solnecne okrene in nastopi enakost dneva in noči, ekvinokcij, s sledečim porastom dneva; po cerkvenem praznovanju spomladi, ob veliki noči; sledil je 24. aprila narodni praznik svetega Jurja, po Gregorjevem koledarju, po katerem se ravna katoliki. Slovenci smo žal že zelo opustili starodavno jurjevanje in zelenega Jurja, le ponekod se še drže ostanki prepega običaja, starega, kakor je staro naše plemo. Hrvati Jurja še slave in spominjajo, in prav tako Srbi, toda leti po julijanskem koledarju 13 dni pozneje, torej danes 6. maja. Ta dan ga oficijelno slavi tudi naša vojska, kajti Djurđev dan je ne le narodni praznik, marveč pomemben historičen dan stare nacionalne revolucionarne tradicije, in obenem obnova poganskih običajev ob vzumu in vigradi. To je narodovo praznovanje spomladi: Djurđev danak, hajdučki sestanek. Narodna fantazija je s tem dnem spoila početek hajdukovanja: Kad gora prolista, hajduci se dižu. Obenem pa je svetli Juri glasnik zelene pomladi, mokre sicer, toda »djurđevska kiša in petrovska suša ne ogladne svet!« Narodna pesem peva o tem znamenitem dnevu:

«Nema brata, što ne rodi majka,
nema žara bez cerovog panja,
nema dana bez očnjega vida,
ni prave slave bez Božića,
nema leta brez Djurđeva dana.»

Mladina rano vstaja ta dan na »djurđevski uranek«, katerega redno prirede tudi vse jedinice naše vojske. V nekaterih južnejših krajih se ljudje še danes gredo na Djurđev dan kopat v tekočo vodo, še pred solnčnim iztokom, brrr, pa le moški; ženske pa prinese na večer domov čebre omaje, t. j. vode, ki prska izpod mlinskega kolesa, in se okopajo doma v tej vodi, »da se od njih očisti in odpade vsako zlo in hudobnost«, kakor omaja od vode. Drugod se na Djurđev dan pogugajo na drenu, da bi postali zdravi in jedri kot dren, mnogi se povaljajo po zeleni travi, drugi zopet izstrelje puško nad stajo, da bi se jim živina množila in redila.

Lepemu pomladnemu cvetu pravi naš narod »djurđjica« in »djurđevak«. Nemci pravico temu cvetu Maiglöcklein, profesorji convallaria maialis, odtod češko ime konvalinka, in ravno tako se pri Čehih imenuje — radi sličnosti z zvoncekom — v otroški sobici ona posodica za diskretno upotrebo. Slovenci smo krstili to cvetko za šmarnico, menda ker je mesec maj po-

svečen Mariji. Sicer je sveti Miha, nadangelj, 8. maja, močan svetnik in se z njim ponekod pričenja agrarno štetje dobe, (po drugod končuje s smihelom, 29. septembra) toda to so navade, katere smo povzeli od alpskih Nemcev. Hudi majski možje so ozebniki Pankracij, Bonifacij in »ta vsc... Zofija«, 12. 14. in 15. maja, toda ti so bolj nepopularni patroni mraza, moče, dežja, megle, prehlada in nahoda. Simpatične so samo »šmarnice« kot staro ime, vsklilo iz naroda. Ob njem pa vseeno vidimo, kako smo tekom stoletij ob germanstvu in katolicizmu postali pohlevni in nesamostojni. V Djurđevem dnevu se pa »stara« poganska tradicija proslave spomladi družni manifestacija nacionalne volje in osvobodilnega čina, kajti ta dan se po zimskem prestopu zopet zbira hajduci, da obnove borbo proti Turku, Arnavu in Svabi:

«Kad se gora zaodene listom
a zemljica zelenom travicom,
kad prispeje janje za zaklanje,
kad osvine lepi Djurđev danak,
da se opet ovdje sastanemo.»

Ta Djurđev dan je specifično naš. Rusi ga slave drugače. Sovjetska Rusija ima Gregorjev koledar in je slavila Georgija, Jegora, Jurija 24. aprila. Rusi pravijo: »Jegorij vezjot kormu v tarokah, a Nikola vozom.« »Na Jurja konje krestami kormjati, in pa: »Na Jurja Dožd, skotu ljoh-kij god.«

V Zagrebu imajo na Wilsonovem trgu Fernkornov kip sv. Jurja, ki s sulico vstaja, da zmoli, kakor poznamo to sliko iz tradicije, in na 24. aprila, ko ima ta svetnik svojo slavo, pravijo Zagrebčanci: »Još bu Jurek jemput tiho po noči kaču dergeznil, da ga ne bi vpičlila.« Na Jurjevskem groblju imajo Zagrebčani jurjevsko prošenje, z medicno, lektarskimi srci in mnogimi li-tiri vina... Pri svetem Jurju ob Južni železnici so imeli ta dan dobro obiskano sejem. Hajdučki sestanek? Na pravoslavni Djurđev dan se pa sestaja parlament. Tako se spreobrača nekdanje hajdukovanje, iz vstašov s puškami v zeleni gori nastajajo narodni poslanci. Melanholična primera.

V novejši zgodovini osamosvojitve našega naroda je prvi srbski ustanek 1688. na vlaški (rumunski) granici proti Turkom, in je Avstrija takrat — podprla Turke proti vstašem, iz strahu pred Rusi! Sledili so srbski ustanek 1689. (zavzetje Magliča in Koznika), internacija Jurjadja Brankovića, turška zmaga 1690. pade Niša in Prokuplja, Leopoldov proglas 1690. mir v Sremskih Karlovcih. Črna gora se bori proti Turkom v celim XVIII. stoletju, a Srbija se iznova počne buniti proti Turkom 1716., (požarevački mir 1718.), 1735. se Petar Segedinac pobuni proti Avstriji, ki ni bila nič boljša od Turčije, 1737. bukne zopet avstrijsko-turška vojna, v požarevskem miru Turkom odvzete zemlje se jim vrnejo, Donava ostane meja. Banatski Srbi se lotijo kulturnega dela, srbijanski se morajo vrniti k puški. Zagorelo je v Bosni, plamen so švigali v Črni gori, 1766. so Turki ukinili patriaršijo v Peči, 1787. se Srbi zopet dvignejo (»Kočina krajina«), ali brez uspeha (mir v Svištovu 1791., Avstrija izda Srbe), sledi vidinska vstaja (Pazvan »oglu«), seča knezova, veliki ustanek na dahije, proslave se hajduk Veljko (Petrović) Stanoje Glavaš, Vuličević in kmalu Petar Karadjordje.

To so bili hajduci, ki so se »sestajali na Djurđev danak«. Nekaj imen je slavni, stotine in tisoče pa je anonimnih. »Djurđev danak« je naš praznik, proslava tega »neznanež junaka«, srbskega hajduka, ki

Danes ob:
4., 1/2. 6., 1/2. 8. in 9. uri.

LJUBLJANSKI DVOR
Kino

Prednaznanilo: Veliki First National-film
»Joana, milijonarjeva hči«
Izdelek tvornice filma »Črni angelj«

Velikanski uspeh v Piccadilly:

„Nedotaknjena žena“

Pesem ljubavi in strasti v glavnih vlogah lepe žene, katerih lepota slavi po celim svetu. Najlepše od najlepših Imogen Robertson, Tamara, Jane de Balzac ter lepi simpatični Harry Halm in Alfred Blücher. Nedotaknjeno ženo lahko vidite le v kinu »Ljubljanski dvor«. Telefon 730. Telefonično naročene vstopnice hranimo v pisarni do četrte ure pred pričetkom predstave.

se je pred 120 leti in pred 150 leti boril proti Turčiji in Avstriji za svobodo svojega rodu, svoje vere, svoje države, za njen prerod in obnovo, za vse ideale, ki jih narod more imeti in katere mora imeti, če hoče kot narod živeti.

Ta »neznani junak«, ta junaški narod se je boril še vsa stoletja nepretrgoma. Boril se je v Stari Srbiji in v Macedoniji, v Novem pazaru in v Bosni-Hercegovini, vse do naših dni. Ko smo bili dečki smo slišali in čitali o srbskih komitah v Prizrenu in pod Šar planino, in izvedeli smo, da je Petar Mrkonjić vodil svoje komite, in kraljevič Marko, Petar Karagjorgjević, hajduk Veljko, ter tisoči neznanih hajdukov, skozi poldrugo stoletje v borbi krvavečih, postali so nam ena postava, en sam junaški lik naroda, ki uporno stresa okove.

Ta junak je ponovno vstal v balkanski vojni, Priština pade i Skopje, a Turčin pada ko Snopljice; Bitolj in Skadar in Odrin padejo in konji srbske artiljerije pijejo vodo do Jadrana.

Potem zagrmí svetovna vojna, trpljenje prikipi do vilka. Albanija, Krf, Bizerta. In sledi prvi december 1918., osvobodjenje, ujedinenje, Vidovdanski ustanek.

Dopolnjena je ona oblika, katero je pričel ustvarjati hajduk, naš neimenovani, neznani junak, odporni duh našega naroda. Preostale pa so še naloge, notranje in zunanje, o katerih ni treba še posebej govoriti, ker jih poznamo in se jih zavedamo, — kdor je Jugosloven.

Kamniška meščanska korporacija

Preteklo nedeljo se je vršil občni zbor Kamniške meščanske korporacije. Občni zbori postajajo zadnja leta vedno bolj burni, ker se morajo stvarna gospodarska razpravljanja vedno bolj umikati malenkostnemu nerganju, neutemeljenim očitkom in nepremišljenim predlogom. Vsak hoče biti gozdarski večak in gospodarski veleum. Na nedeljskem občnem zboru so poskusili zopet klerikalci generalni naskok na gospodarski odbor. Raztresli so med svojimi nepoučenimi pripadniki razne govornice o slabem gospodarstvu itd. in jih s tem hoteli pripraviti, da glasujejo strnjeno za pravično nezaupnico. Pri tem jih ni zanimalo niti to, da sedita v odboru od 5 mož, tudi dva od njih po poroču izvoljena politična pristaša. Naskok je temeljil na čisto izmišljeni in gospodarsko neumni trditvi, da je v kvar, ako korporacija na svoji žagi svoj les žaga in ga izžaganega prodaja, ampak da je bolje, če hlode prodaja in svojo žago opusti.

In kaj je istinito ozadje cele zadeve? V Kamniku na Grabnu je žaga, pri kateri je angažiran zelo globoko naš kamniški Tone Radič. Tej žagi preti, da ne bo imela zminaj dosti lesa in to je seveda proti načrtom g. Toneta, ker bi iz obetajočih se dobičkov nastala izguba. Korporacijski hlodi morajo torej na to žago. Pa kako, ker sedanji gospodarski odbor noče videti interesov go-

Danes filmska posebnost! Senzacija brez primere!

Hijene velemesta

z lepoticco ELLEN RICHTER.

Velemestno življenje, njega čari, zapeljivost. — Veliko bogastvo in razkošnost. — Skrivnostna zapomena umor. — Po nedolžnem na zatožni klopi, zelo napete scene. — Lov pravega morila. — Razočaranje. — Izvaren, zanimiv konec, ki bo na vsakogar napravil globok utis. Preskrbite si pravočasno vstopnice.

Predstave ob: 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

KINO IDEAL

Harry Liedtke „Mož brez spanja“
pride te dni s spalnim vozom v Ljubljano
v kino »DVOR«.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Začetek ob 20. uri

Četrtek, 6.: »Borba«. Izv.
Petek, 7.: »Idioti«. E.
Sobota, 8.: Proslava Ivana Cankarja. Izv.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 6.: »Ognjenik«. C. Premijera.

Cankarjeva proslava v Narodnem gledališču v Ljubljani. Prvi večer v soboto, dne 8. t. m. priredi društvo slovenskih književnikov s predavanjem Izidorja Cankarja iz recitacijami iz Cankarjevih del, drugi večer bo v torek 11. t. m. Uprižori se drama »Jakob Ruda«. Oba večera bosta v dram. Vstopnice pri dnevnih blaginjah in operi, na večer predstave pa v dramskem gledališču.

Vstopnice za Cankarjevo proslavo v soboto, dne 8. t. m., se bodo prodajale od četrtega dalje pri dnevnih blaginjah in operi, v soboto zvečer pa pri blaginjah in dram. »Borba« v dram. Opozorjamo na današnjo predstavo Galsworthyjeve »Borbe« v dram. Igra je sedaj, ko se vrši v Angliji veliki štrajk, posebno aktualna. Slika nam borbo delavcev proti kapitalizmu. Drama je bila uprižorjena na delavski praznik

dne 1. maja z velikim uspehom in se v abonmaju ne bo ponavljala.

Mariborski gledališki abonenti se opozarjajo, da je zapadel zadnji obrok abonmana in se naprošajo, da poravnajo svoje zaostanke najdalje do 10. maja.

Premijera Fuldove veseligre »Ognjenik« v Mariboru, Opozorjamo na nocojšnjo premijero Fuldove veseligre »Ognjenik« v mariborskem gledališču.

Razstava grafike francoskega galantnega stoletja

V Jakopičevem paviljonu je že od sobote odprta razstava francoske grafike 17. in 18. stoletja mojstrov, ki so z neprekosljivo virtuznostjo v lažnih kompozicijah, ko bolj pa z reprodukcijami del največjih slikarjev odkrili obraz svoje dobe. Razstava je namreč shema v treh prostorih. Katalog, katerega si lahko vsak obiskovalec omeli pri blagajni, beleži 99 listov: bakropisov, bakrorezov in barvnih listov, ki predstavljajo danes ogromno vrednost.

17. in 18. stoletje je v splošnem višek ceremonijelnega življenja, doba prenasikanosti in neizmernega stijaja. Razpisnost in razkošnost sta v tem času prikipeli do vrhunca. Ljudi se je kotla lenoba, Aristokracija se je dolgočasila in je iskala poživlja-

nja v življenju primitivnega človeka. Dosega je na ta način do znanih pastirskih iger, ki so kopirale kldo zdravega kmečk. kega stanu v svili.

Največji mojstri te dobe in dekoraterji kraljevskih dvorov Versaillesa F. Boucher, Watteau, Lancret so zastopani na razstavi v reprodukcijah bakrorezcev Andram, Cochina, Duflosa, Petita in drugih mojstrov mizle igre. Na njih vidimo idile pastirskih iger, ljubimkanje v Theatre Francaise, sprejeme na dvoru in scene iz življenja galantne dame, ki so po celim svetu znane pod imeni Noč, Dan, Jutro, Štirje letni časi itd. Vidai nam je prikazal na krasnih listih Lavreinceve pikantne scene, med njimi tudi splošno znano Gugahlico. Razen slavnihi dam dotične dobe vidimo na razstavi tudi portrete znamenitih politikov Richeliena in predsednika parlamenta, slavne igralce in slikarje same. Med njimi seveda prekrasno slikarico Mme. Vigée — Lebrun, kakor se je navelikala sama. Vidimo pa tudi originalna dela najslavnejšega pokrajinarja svoje dobe Claua Lorraina in Debucourta z barvnimi listi, stalno se ponavljajočega motiva: Vožnja ruskega bojarja. Ta motiv pa dalje nadkriljuje v barvah nadvse elegantni list Menuet neveste.

Kolekcija slik je prav srečno izbrana in nudi tudi lažiku hvalenem vpogled v francosko grafično umetnost 17. in 18. stoletja. Opozorjamo našo javnost, da ostane razstava odprta samo do 16. maja.

Orkestralni koncert mariborske Glasbene Matice. V petek, dne 7. t. m. bo v veliki Götzovi dvorani orkestralni koncert mariborske Glasbene Matice s sledečim sporedom: 1.) Slavko Osterc: Povodni mož. 2.) Filip Barnard: Elegija. 3.) Mendelssohn: Violinski koncert E-moll. 4.) Saint — Saens: Rondo capriccioso. 5.) Dvojčak: Opoldanska čarovnica, Sodelovala bo violinska virtuoziinja ga. Fant Brändlova, dirigiral bo ravnatelj zavoda gosp. Josip Hladek — Bohinjski. Cene prostorom so izredno nizke, ker je glavni smoter tega koncerta, zbuditi zanimanje za instrumentalno glasbo.

Orkestralno društvo Glasbene Matice Ljubljanske priredi v maju več koncertov po Sloveniji, 16. t. m. koncertira v Krškem in Brežicah, za Binkošti pa se poda na koncertno turnejo v Mursko Soboto, Ptuj in Ljutomer. Program obeega v prvem delu domače skladateljke Škerjanca, Lajovića in Adamčiča (Ljubljanske akvarele), v drugem pa Čajkovskega, Dvojčaka in uvodni stavek Sukova serenade, ki jo izvaja pravkar češka filharmonija na svoji turneji.

Francoški pianist Cortot v Zagrebu. V polovici maja nastopi na zagrebškem koncertnem odru eden izmed najboljših francoskih živečih klavirskih umetnikov, Alfred Cortot. Na koncertu, ki se bo vršil dne 16. t. m., bo izvajal skladbe Cesarja Francka, Schumanna, Chopina in Debussya.

Tatinska ciganska družina na sejm

Ljubljana, 5. maja.

Prva sredi v mesecu. Kakor vedno ta dan, je bil v Ljubljani veliki živinski sejem. Od vseh strani z Dolenjske, Gorenjske in Notranjske so priganjali dopolne na semanj prostor poleg mestne klavnice govejo živino, molzne krave, vole, telice in junčke, rezgajočce, suhe, a tudi lepo okrogle konje. Mesto je nudilo že zgodaj zjutraj prav svojevrsno sliko, ki je sicer ob običajnih dnevih ni navajeno. Zasluziti hoče pač vsakdo in tako so poleg domačih, hrvatskih ter vojvodinskih prekupčevalcev z živino prišli na sejem s konji tudi hrvatski cigani iz varaždinske okolice.

Ker pa je že navada, da se ciganu ne zaupa prav, jih je službojuči stražnik na sejmšču spravljal kar hitro skupaj ter jih pozval s seboj. Dasiravno na ves glas protestirajo, se je zbralo pred stražnikom naenkrat pet ciganov, trije moški in dve ženski, in hajd z njimi na policijo. Pokazali so tam naposled svoje dokumente in tako se je zgodilo, da je prišla oblastim v roko že dolgo zasledovana družina »Goman«, ki so jo iskali ter zasledovali že nad pol leta. Vseh pet: Avram, Joso, Stepan, Zofija in Danica Goman ima na vesti nebroj konjskih tatvin, zanemarjali pa niso tudi govedine, ki so jo picikali in odvedli s seboj iz raznih kmetijskih domov, po Dolenjski in Stajerski. Pohajali so vsi okrog po deželi kot kotlarji in goljufali ljudi tudi s pocinkanimi kotli, ki so jih oddajali kot pristne bakrene kotle za drag denar. Če pa jim je zmanjkalo zaslužka v tem obrtu, so upregli ženske in te so prorokovale okrog po hišah o bližajočem se potresu, lakoti, mešale ljubavne pijače itd.

V Ljubljani so nastopali vsi cigani prav samozvestno, kakor da imajo za seboj najbolj preteklost in da jih ne teži noben greh. Na policiji pa so postali naenkrat vsi preplašeni, in »zamal« se jim je zdelo edino to, da se ni nikdo izmed cele družine spomnil, da bi bilo lepše ostati zunaj v gozdovih. Po daljšem zaslišanju so cigansko družino odpeljali v zapore, kjer bo počakala obsodba, ki bo deželo bržkone resila za dalje časa te nadleže.

Kolesa!
samo pri Gorcu!
Palača Ljublj. Kreditne banke

Birmanske - ure

F. Cuden

Prešernova 1

Gaston Leroux:

Prikazen v Operi

Čez nekaj tednov se nisem več spoznala, kadar sem pela!... Bilo me je naravnost groza... za hip sem se bala, da tiči v vsem čarovnija. Toda mama Valerius me je pomirila. Dejala je, da sem preveč preprosto dekle, da bi se me lotil démon.

Po zapovedi glasu ni razen Glasu, mame Valerius in mene nihče vedel za moj neverjetni napredek. Čudno je, da sem izven lože pela s svojim vsakdanjim glasom. Zato ni nihče opazil nobene izpremembe. Delala sem, karkoli je hotel Glas. Rekel mi je: »Čakajte!... Videli boste, da zadivimo Pariz!« Čakala sem. Živela sem v zamaknjenih sanjah, kjer je vladal Glas. Nekega večera pa sem zagledala v dvorani vas, Raoul. Moja radost je bila tolikšna, da je nisem niti mislila skrivati, ko sem se vrnila v ložo. K nesreči je bil Glas že tam in je takoj spoznal po mojem izrazu, da se je pripetilo nekaj novega. Vprašal me je, »kaj mi je« in ni se mi zdelo neprikladno, da mu ne bi pripovedovala najine sladke zgodbe. Nisem mu tajila, kako ste mi pri srcu. Tedaj je glas umolknil. Klicala sem ga, ni mi odgovorjal. Prosila sem, vse je bilo zaman. Prijel me je divji strah, da je odšel za vedno!... Da bi le bilo tako, prijatelj moj!... Tisti večer sem prišla domov vsa obupana. Vrgla sem se mami Valerius okrog vratu, rekoč: »Glas je odšel! Morda se nikdar več ne vrne!« Bila je prav tako prestrašena kot jaz in je zahtevala pojasnila... Pripovedovala sem ji vse. Rekla je: »Zdaj razumem. Glas je ljubosumen!« Takrat sem pričela razmišljati in spoznala sem, da vas ljubim.

In je Kristina za hip utihnila. Sklonila je glavo na Raoulove prsi in tako sta ostala nekaj časa molče v objemu. Njuno razburjenje je bilo toliko, da nista videla, ali bolje rečeno, da nista čula, kako se je premaknila par korakov od njiju plazeča se senca z velikimi

črnimi perotni in se približala po robu strehe tako tesno, da bi ju mogla z objemom zadušiti...

»Drugo jutro,« je nadaljevala Kristina z globokim vzdihom, »sem se vrnila v ložo vsa zamišljena. Tudi Glas je prišel. Oh, prijatelj moj! Govoril mi je z globoko žalostjo. Izjavil mi je kratko in malo, da se povrne v nebo, če oddam srce na zemlji. To mi je rekel s takim izrazom človeške bolesti, da bi morala od tega dne postati nezaupna in razumeti, da sem žrtev zlorabljenih čutov. Toda vera v prikazen Glasu, ki se je tako ozko pomešala z mislijo na očeta, je bila še nenačeta. Ničesar se nisem bolj bala, kakor da ga več ne slišim. Razmišljala pa sem tudi o čustvu, ki me je gnalo k vam. Izmerila sem vso brezkoristno nevarnost. Niti vedela nisem, če se me sploh še spominjate. Bodisi kakorkoli, vedela sem dobro, da mi vaš položaj med ljudmi brani za vedno misel na pošteno združitev. Zato sem prisegla Glasu, da ste mi samo brat, da ne boste nikdar nič drugega in da je moje srce tuje zemeljski ljubezni... Iz tega vzroka sem se vselej okrenila proč, kadar ste me hoteli opozoriti nase za odrom in na hodnikih. Zato vas nisem hotela spoznati... zato vas nisem hotela videti!... Med tem časom so minevale ure pouka med Glasom in menoj v božanskem vzhvičenju. Nikdar me še ni ovladala lepota zvokov do te mere. Nekega dne mi je rekel Glas: »Pojdi sedaj, Kristina Daaé, in prinesi ljudem malo nebeške glasbe!«

Kako, da ni prišla tistega svečanostnega večera Carlotta v gledališče? Kako so me povabili da jo nadomestujem? Ne vem. Toda pela sem... pela sem z neznanim zanosom. Bila sem lahka, kakor da bi imela peroti. Za hip sem mislila, da je moja ognjena duša zapustila telo!

»O Kristina!« je rekel Raoul in oči so se mu zasolile ob tem spominu. »Tisti večer je drhtelo moje srce ob vsakem zvoku vašega glasu. Videl sem, kako vam teko solze po bledeh licih, in plakal sem z vami. Kako ste mogli peti jokajoč?«

»Moči so me zapustile,« je dejala Kristina. »in zaprla sem oči...«

Ko sem jih zopet odprla, ste bili pri meni! Toda Glas je bil tudi tam in zato vas nisem hotela poznati in sem se smejala, ko ste me spomnili, da ste pobrali mojo kopreno v morju!...

Zaljubljeni Glasu ni mogoče varati!... Spoznal vas je!... In Glas je bil ljubosumen!... Naslednja dva dni mi je delal neznosne očitke. Rekel mi je: »Ljubite ga! Če ga ne bi ljubili, ne bi bežali pred njim! Nekdanjemu prijatelju bi samo stisnili roko kakor vsem drugim... Če ga ne bi ljubili, se ne bi bali, da pride v ložo, kjer ste samo vi in jaz!... Če ga ne bi ljubili, ga ne bi spodili!...«

»Dovolj je,« sem razdraženo odgovorila Glasu. »Jutri moram v Perros na očetov grob. Prosila bom g. Raoula da Chagnyja, da me spremi.«

»Kakor hočete!« mi je odgovoril. »Toda vedite, da bom tudi jaz v Perrosu. Zakaj, kjer ste vi, Kristina, sem tudi jaz. In če me boste še vedno vredni, če niste lagali, vam zaigram, ko odbije polnoč, na grobu vašega očeta. Lazarjevo vstajenje!«

Tako se je zgodilo, da sem vam pisala pismo, ki vas je privelo v Perros. Kako sem se dala varati do te mere? Kako da nisem slutila sleparstva sprico tako sebične skrbi Glasu? Nič več se žalibog nisem imela v oblasti: bila sem njegova igračka!... S središtv, s kakršnimi le razpolagal Glas, pač ni bilo težko omamiti navnega otroka!...

»Toda končno ste vendar spoznali resnico!... Zakaj se niste vsaj tedaj otresli strašne more?«

»O Raul, saj je mora legla name šele tisti dan, ko sem spoznala resnico!... Molčite! Molčite! Ničesar vam nisem rekla... Zdaj, ko strmoglavim z neba na zemljo, zdaj me pomilujte, Raoul!... pomilujte me!... Usodnega večera, ko se je zgodilo toliko nesreč, ko se je Carlotta izpremenila na odru v ostudno krastačo, in začela regljati, kakor da je celo življenje preživela ob luži... tistega večera, ko se je dvorana nakrat potopila v temo, ko je lestenece zagrmel na tla... tisti večer je bilo mrtvih in ranjenih in celo gledališče je odmevalo od obupnih krikov.

Tovarna triko- Gaspari & Faninger

MARIBOR, Ruška cesta šte. 45.

Priporočila svoje izdelke letnega blaga kakor: otroške vesilarske majice in moške mornarske majice v različnih vrstah in izdelavah, sokolke majice, mrežaste majice, kopalne hlače ter kopalne obleke za moške in ženske in damske reform trikot hlače. Nadalje obveščamo naše cenj. odjemalce, da izdelujemo še zimsko trikotstvo v najboljših vrstah ter sprejememo lahko naročila za vsako količino in dobavljivo za avgust ali september mesec. — Prodaja se samo trgovcem.

NE POZABITE,

da je tvrdka B. VESELINOVIC dr. v Mariboru za praznike znižala cene za 20% in uvedla novost, da vrne denar začetkom maja nazaj, za blago, ki se je kupilo pri nas meseca aprila t. l. Kateri dnevi so določeni v to, se je to strankam še sporočilo, zato shranite kopije blokov naše blagajne, da jih pozneje vpošilite. Pogledajte si našo zalogo, niste obvezani, da kupite

GOREC

MICHELIN

Palača Ljublj. kreditne banke.

ZORKO KAMBIČ
pošt. činovnik

SONJA KAMBIČ roj. MARC
poročena

Ljubljana
Novokov mlina pri Vipavi

Vsem
v denarnih stiskah se nahajajočim,

brezposelnim ali nezadovoljnim osebam se nudi
takojšnja pomoč. Ustnena ali pisarna prijava
z dokumenti. Zasopstvo: **Maribor, Jože**
Vošnjakova ulica 22. I., dnevno od 17.
do 20. ure. 3637 a

Odlikovane Tovarne

E. Frette e C.
Monza
(Italia)

Tkanine Prtenine Perle

Oprema za dom za neveste

Dobave za hotele, restavracije in zdravilišča

OBRNITI SE NA PODRUŽNICO
v **TRSTU**
VIA MAZZINI, 30

Sifon in platno za živотно in posteljno perilo v najboljši kvaliteti po najnižji ceni priporočila trgovina perila

Hed. Šarc
Selenburgova ulica 5.

Prima češki šifon Din 17.- m.

Kupujem

DRVA

bukova in hrastova, polena in okroglice vsako količino franko vagon postaja v Sloveniji

Ponudbe takoj pod **GORIVO P-216** na INTERREKLAM d. d., Zagreb, Strossmayerova ulica 6. 3631 a

Izredna novost!

Patentna preproga-postelja

ki ne potrebuje modroca in jo vsaka oseba lahko nosi na rokah in ki je potrebna v vsaki hiši hotelu, kopalnici in ladji stane samo **Din 390.-**

po poštenu povzetju.

Nadalje imam veliko skladišče perja: za zglatnike in blazine kg Din 60.-, pol-belo kg Din 100.- 105.-

Josip Brozović
kemička čistilna perja
Zagreb, Boškovićeva ulica šte. 18

Javna sodna dražba.

V ponedeljek dne 10. maja ob 1/2 9 uri dopoldne se bodo prodali v Ljubljani na Mirju št. 11 sledeči predmeti: parna lokomobila ca 12 HP, električni motor 10 HP, dvigalo za opeko pri stavbah, razni stavbni material in potrebščine za stavbenike, dalje različno pohištvo kakor: omare, stoli, zavese, podstavki, ure, preproge, jedilni servisi i. t. d.

Kupci se vabijo.

Praktikant

se sprejme za trgovino na debelo. Obiskoval bi tudi stranke. Ponudbe pod „Praktikant“ na upravo Jutra. 3643 a

Avstro Fiat, Typa 31 g
40 PS, 4000 kg tovorne teže, skoraj nove polne gume ter

Ital. Fiat, Typa 15-ter
34 24/100 HP, 1500 kg tovorne teže, ceno prodaja

Konzervna tovarna „Globus“ d. d.
na Vrhniki. 3537-a

Tovarna pohištva

A. Amann, Tržič

specijalni obrat samo za fino in elegantno pohištvo

Razglas.

Krajni šolski svet v Podlonku bo radi preureditve hiše št. 42 v Podlonku v šolsko poslopje za ondotno enorazrednico 16. maja t. l. ob 14. uri potom zmanjševalne dražbe oddajal temu spadajoča dela:

tesarstvo, mizarstvo, zidarstvo ter ključavničarstvo.

Do 16. maja dopoldne bosta načrt in proračun v občinski pisarni v Selci interesentom na vpogled. Dražba se vrši na licu mesta.

Krajni šolski svet v Podlonku, dne 3. maja 1926. 3639 a

Zahvala.

Ob priliki izgube našega ljubljenega soproga, očeta, brata itd. gospoda

Matevž Ranta

pap. strojevodje in posestnika zrekamo vsem, ki so sremili pokojnega na njegovi zadnji poti našo najsrčnejšo zahvalo. Posebno se zahvalimo ravna telstvu, uradništvu in delavstvu združenih papirnic ter gostilnemu društvu Sostro za darovane vence

Vsem bog plačaj!

D. M. v POLJU, 4. majnika 1926. 3640 a

Žaluj-č! ostali.

Sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo tužno vest, da je naša ljubljena soproga, mati, hči, sestra, sinova in svakinja, gos.

Olga Kokalj roj. Polanc

danes zjutraj ob pol 5. nenadoma preminila. Pogreb nepozabne rajke se vrši v sredo 5. maja ob 5. pop. z mrtvašnice sv. Krištofa na pokopališče k Sv. Križu LJUBLJANA, dne 4. maja 1926.

Anton Kokalj, soprog: Branka, Aninka, otroci: Frano in Ivana Polanc, starši: bratje in sestre: Martin in Marija Kokalj, tati in tača: svaki: svakinje ter ostali sorodniki.

Županstvo mestne občine Brežice naznanja tužno vest, da je danes umrl naš mnogozaslužni someščan, bivši večletni mestni župan, odvetnik, posestnik itd., gospod

dr. Gvidon Srebre

Pogreb zaslužnega pokojnika se vrši v četrtek, dne 6. maja t. l. ob pol 17. uri. Ohranimo pokojniku trajen, časten spomin!

Brežice, dne 4. majnika 1926. 3555 a

Underwood

pisalni stroj je dosegel svetovni sloves nad 2.000.000 strojev in prometa in rab

Zastopstvo
LUDVIG BARAGA, LJUBLJANA
Selenburgova ul. 6

telefon 980 II 27 a telefon 980

Potrjim srcem naznanjamo tužno vest, da je naša preljubljena mamica, babica, prababica, teta in tašča, gospa

Amalija Pleskovič roj. Kolbezen

v starosti 75 let mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne bo v četrtek, dne 6. maja 1926. 3641 a

Mokronog, dne 6. maja 1926

Žaluj-č! ostali.